

Man naa wolofal

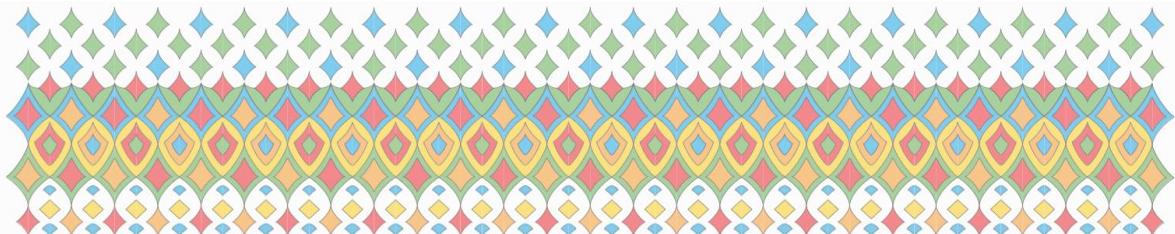
من تا ولفل

Jàng ak bind araab bu ñu wolofal

جِنْكَ أَكْ بِنْدَ آرَابَ بُ نُ وَلَفَلْ

Weer 10 ci atum 2015

Man naa wolofal

مَنْ نَا وَلَفْلَ

Jàng ak bind araab bu ñu wolofal

جِنْكَ أَكْبَنْدَ أَرَابَ بُنْ وَلَفْلَ

Un cours conçu par Ronald Nelson

Développé par Scott Clark

Adapté pour le wolofal par Galen Currah

Ce document se conforme aux critères établis en 2002 par la
Direction d’alphabétisation en langues nationales.

Langue : Wolof qui se parle au Sénégal, en Gambie, au Mali et en
Mauritanie

Titre : Man naa wolofal (Je sais le wolofal)

Lire et écrire le wolof en caractères arabes

Genre : Alphabétisation

Cours pour apprendre à lire et à écrire le wolof en caractères arabes

Code langue : 639-3 : wol

Avant Propos

Il nous a fait plaisir de préparer ce syllabaire sur le wolof en écriture arabe en suivant les lignes directrices élaborées par les techniciens de la cellule arabe de la Direction d'alphabétisation des langues nationales que pilote Mamadou Basse.

Le wolof étant la langue véhiculaire primaire du Sénégal, nous souhaitons que cette œuvre s'avère utile pour ceux qui apprennent pour la première fois ces caractères arabes harmonisés, en vue de faire élargir aux connaissances dans tous les domaines du développement humain.

Étant rédigé en wolof fondamental, ce syllabaire permettra à grand nombre de wolofphones et d'apprenants de langue wolof de prendre, dans l'espace de quelques heures de temps, les premières démarches pour savoir lire et écrire le wolofal. Ceux-ci sauront préparer des matériels écrits destinés à améliorer la qualité de vie des gens tout en facilitant la communication entre divers peoples.

La SIL est impliquée dans des efforts d'analyse linguistique, de traduction et d'édition dans quelques 70 pays et un millier de langues, se servant des alphabets que connaissent et apprécient diverses ethnies, quel que soit leur arrière-fond éducationnel et social.

Yëf yi nekk ci biir

Ubbite téere bi	1
Njàng 1 Ñeenti araf yu xawa nuroo (b, c, p, t).....	2
Njàng 2 Ñeenti araf yu xawa nuroo (m, n, ñ, y)	4
Njàng 3 Juróomi maaska yi gëna bari (a, e, i, o, u).....	6
Njàng 4 Cadda ak sukuun.....	7
Njàng 5 Ñeenti araf yu dul lëkkoo ak araf bi léen topp (alif, d, r, w)	9
Njàng 6 Yeneen ñeenti maaska yi (à, ë, é, ó).....	11
Njàng 7 Juróom ñetti maaska yu gudd.....	12
Njàng 8 Maaska yu nekk ci ndoortel baat.....	13
Njàng 9 Yeneen ñeenti araf yu xawa nuroo (h, j, ñ, x)	14
Njàng 10 Juróomi araf yu xawa nuroo (f, h, m, q, s)	16
Njàng 11 Ñetti araf yu njool (g, k, l)	18
Njàng 12 Bu «m» ak «n» dul yenu maaska walla sukuun	19
Njàng 13 Araf yu mujj ci baat te di yenu <i>cadda</i>	21
Njàng 14 Arafi yeneen lakki Senegaal ak seeni maaska	22
Njàng 15 Arafi natt ak waññ (0 ba 9)	22
Njàng 16 Arafi araab	23
Njàng 17 Araf yi gëna jafe ràññale	24
Njàng 18 Araf ak maaskay wolofal yépp.....	25

Ubbite téere bi

1. Baati wolof yu ñu binde ak i arafi araab, ñu ngi ko tudde «wolofal», maanaam, araab bu ñu wolofal. Yenn saa, dinañu ko tudde «ajami».

2. Dinañuy bind wolofal, dale ndeyjoor jëm càmmoñ :
ñommàc ↙ roojoyedn.

Bindal saw tur fii, dale ndeyjoor jëm càmmoñ

3. Araf yu góor ci wolof ñooy :

b c d f g (h) j k l m n ñ ï p q r s t w x ak **y.**

Araf yu jigéen ci wolof ñooy : **a à è e é i o ó** ak **u.**¹

4. Yenn maaska dañuy tiim seen araf, yi ci des lalu ci séen suufu araf.

a a° u y jgn d ñ ñ t ð s ñ a a° u b ð r
 í é i i e e

5. Ci wolofal, duñu ràññale araf yu màg ak araf yu ndaw (*majuscule* ak *minuscule*). Yépp a yem : Noonu, arafi wolofal ñoo gëna yomba jàng yu tubaab.

6. Arafi wolofal ñu ngi bindoo ni ñuy binde araab, maanaam, araf yu gëna bari dinañu lëkkoo nekk benn. Yi ci des, dinanu léen jàng feneen.

7. Arafu wolofal bu nekk, am na ñeenti melo : benn bu jiit ci baat, benn bu nekk ci biir baat, benn bu mujj ci baat, ak benn bu wéet.
b b_b_b ↙

8. Téere bii, dinay topp diggali Direction d’alphabétisation en langues nationales, di bind araf yi ñu génne ci atum 2008.

9. Ku mokkal njàng mi, dinga bégi ci li nga mana jàng léegi lépp lu ñu bind ci wolofal.

¹ Ci wolofal, amul araf yu góor ak yu jigéen. Wolofal am na ay araf ak ay maaska. Kon boog, li ñu tudde araf bu góor ci wolof mooy araf ci wolofal. Li ñu tudde araf bu jigéen mooy maaska.

Français : consonne voyelle

Wolof : araf bu góor araf bu jigéen

Wolofal : araf maaska.

Njàng 1

Ñeenti araf yu xawa nuroo (b, c, p, t)

Dinanu jàng maaska yi feneen. Léegi, nanu seet ni araf yi di bindoo.

Araf yii, ñoo xawa nuroo.

b	p	c	t
ب	پ	ڏ	ٿ

Araf bu nekk am na ñeenti melo.

bu wéet	bu mujj	bu ci biir	bu jëkk	araf
ب	ٻ	ڏ	ٻ	b
ٻ	ڦ	ڏ	ڦ	p
ڏ	ٿ	ڙ	ڏ	c
ٿ	ت	ڙ	ت	t

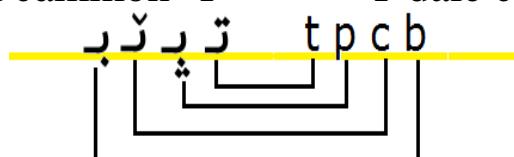
ب ب پ پ ڏ ڏ ت ت ٿ ٿ

Bindal araf yooyu, fii :

Bul fàtte ne ...

Wolofal bi ñu ngi koy bind,
dale ndeyjoor jëm càmmoñ ←

Wolof bi ñu ngi koy bind,
→ dale càmmoñ jëm ndeyjoor

**Bindal araf yii ci wolof,
dale càmmoñ jëm ndeyjoor →**

**Bindal araf yii ci wolofal,
◀dale ndeyjoor jëm càmmoñ**

ب _____

ت _____ t

ت _____

ت _____ b

پ _____

پ _____ p

ت _____

ت _____ c

بٽب _____

ت b c

تٽت _____

b c p t

پٽب _____

c p t b

تٽت _____

p t b c

بٽٽت _____

t b c p

تٽٽب _____

b c p

پٽٽت _____

c p t

تٽٽب _____

p t b

Njàng 2

Ñeenti araf yu xawa nuroo (m, n, ñ, y)

Araf yii, ñoo nuroo.

m	n	ñ	y
م	ن	ڻ	ڙ

Araf bu nekk am na ñeenti melo.

bu wéet	bu mujj	bu ci biir	bu jëkk	araf
م	م	م	م	m
ن	ن	ن	ن	n
ڻ	ڻ	ڻ	ڻ	ñ
ڙ	ڙ	ڙ	ڙ	y

Bu araf yi mujjee ci biir baat, dinañu wàcc ci suufu liiñ bi.
Bindal araf yooyu, fii :

م م م ن ن ن ي ي ي ي

**Bindal araf yii ci wolof,
dale càmmoñ jëm ndeyjoor →**

**Bindal araf yii ci wolofal,
←dale ndeyjoor jëm càmmoñ**

م —————

m n ñ

ن —————

n ñ y

ڻ —————

ñ y m

ي —————

y m n

منین —————

m n ñ y

نيي —————

n ñ y m

نيم —————

ñ y m n

يمن —————

y m n ñ

منيي —————

ñ p m t

نييم —————

y c b ñ

نيمن —————

b m c

يمني —————

t p y

Njàng 3

Juróomi maaska yi gëna bari (a, e, i, o, u)

a	e	i	o	u
á	é	í	ó	ú

Ci wolof, li nuy wax « maaska », ay araf yu jigéen lañu léen di wax, te dañuy toppalante ak araf yu góor yi. Ci wolofal, maaska yi (maanaam araf yu jigéen yi ci wolof), dañuy nekk ci kaw araf yi walla ci seen suuf. Maaska yii : **a o** ak **u** dañuy tiim seen araf; yii ci des : **i** ak **e** dañuy lalu ci seen suufu araf.

**Bindal araf yii ci wolof,
dale càmmoñ jëm ndeyjoor ➔**

**Bindal araf yii ci wolofal,
◀ dale ndeyjoor jëm càmmoñ**

ين _____

b a

نم _____

c i b i t i

تب _____

p i y e

تب _____

b i

بُم _____

m u c o

نَن _____

n a p u

پَن _____

ñ e m a

تَي _____

y i n e

بُئِي _____

m o y i

Njàng 4

Cadda ak sukuun

Cadda	Sukuun
ω	◦

Foo xame ne, baatu wolof séexe na fa araf bu mel ni : «tt», ci wolofal dinañu ko maas ak benn cadda ci kawam (ڻ). Noonu it, «bb» ñu ngi koy binde nii : ٻ ci wolofal.

Bu fekkee ne, ab araf bu jigéen toppul araf bu góor ci wolof, kon ci wolofal dinañu maas araf bi ak benn sukuun ci kawam. Noonu, «b», ñu ngi koy binde nii : ٻ ci wolofal.²

Cadda ak sukuun duñu bokk mukk benn araf.

Ay baati misaal

مَنْ	m a n	نَتْ	n a t t u
مِنْ	m e ñ ñ	نَتْ	n a t t
مَتْ	m a t	نِنْ	n e n
مَتْ	m a t t	نَنْ	n a n
نَمْ	n a m m	نِنْ	n e n n e

² Su fekkee ne, araf bi dafa topp beneen araf ngir guddal maaskag araf boobu, kon du am sukuun. Noonu, mbindu wolof mii : «boo», ñu ngi koy binde nii : ٻو ci wolofal.

Bindal baat yii ci wolof :

بَيْ

بَتْ

بَنْ

بَنْ

مَتْ

مَتْ

نَتْ

نَتْ

نِتْ نِتْ

نِتْ

نِنْ

نِنْ

نِنْ

Bindal baat yii ci wolofal :

b a n

m a t t m i

n e c o c c

p i c c i

ñ a m

n a y

ñ a n

m a n

n e p a t t

n a t t u

b e n n

c a t

c i n

p e c c

Njàng 5

Ñeenti araf yu dul lëkkoo ak araf bi léen topp (alif, d, r, w)

alif	d	r	w
	ڏ	ڙ	ڻ

Ñeenti araf yii : **alif d r ak w** man nañoo lëkkoo ak araf bi nekk ci seen ndeyjoor, wante manuñoo lëkkoo ak bi nekk ci seen càmmoñ. Alif amul ci wolof. Ci wolofal, ñu ngi jëfandikoo alif ngir yóbbale ab maaska ci boppu baat. (Alif man naa guddal itam ab maaska ci biir baat. Dinanu ko jàng feneen. Seetal njàng 8.)

bu wéet	bu mujj	bu ci biir	bu jëkk	araf
	ڏ	ڙ		alif
ڏ	ڙ	ڙ	ڏ	d
ڙ	ڙ	ڙ	ڙ	r
ڻ	ڻ	ڻ	ڻ	w

Seetal ni yenn ci araf yi di taxawe ak ni yeneen yi di wàcce.

Bindal araf yooyu, fii :

Bindal baat yii ci wolof :

جَرْ

رَوْ

دَرْ

رَبْ

دَوْنَ

دَبْ

دَبْ نَيْ

دَنْ نَ

تُرْوِ

آنْ نَ

رَيْ نَ

نَيْ وَ

دَيْ دَوْ

وَرَقْ

Bindal baat yii ci wolofal :

r a b w i

t u r w i

y a w m i

r a b a t

r a t

r a m m u

r a t t

w a n

w a r a d e m

W a y n a.

ñ u w o n e

w o t t u

ñ e y w i

a n a m

Njàng 6

Yeneen ñeenti maaska yi (à, è, é, ó)

à	è	é	ó
ڻ	ڦ	ڦ	ڦ

Maaska yii : à è ó dañuy tiim seen araf; bi ci des : é ci suufu arafam lay lalu. (Maaska yu mel nii : ã è õ dinanu léen jàng feneen.)

Bindal baat yii ci wolof :

بْن-بْن

ڏڙ

ڦِت ڏِرْم

ڦِن

ڦِن

ڦِئِب

ٻِي م!

ڌِي

ڌِي نُ

Bindal baat yii ci wolofal :

b è t y i

d é y b i

d é w é n

Ñ è w n a

y ó b b u

y ó n n i

r à ñ ñ i

r à p p

d è p p

Njàng 7

Juróom ñetti maaska yu gudd

aa	ëë	ee	ée	ii	oo	óo	uu
اً	ڦ	ي	ڻي	ڻي	و	و	و

Foo xame ne, ab baatu wolof am na ñaari araf yu jigéen niki : oo, wolofal moom dina am benn maaska doñj ak benn araf bu ciy topp ngir guddal maaska gi, te araf boobu du am sukuun.

Bindal baat yii ci wolof :

وار _____

ڈعْل _____

رَامِ _____

دِيرُ _____

تَايِ _____

مُومِيِّ _____

پِينُ _____

بِيزْ _____

رِيزْ _____

ثُورْ-ثُورْ _____

Bindal baat yii ci wolofal :

b o o b u

b a a t b i

t u u t i

ñ i i

r e e r e

c o o n o

d e m e e

d a a n u n a

d a a n o o

d ó o r

Njàng 8

Maaska yu nekk ci ndoortel baat

à	a	ë	e	é	i	o	ó	u
í	í	í	í	í	í	í	í	í
í	aa		ee	ée	ii	oo	óo	uu
dinga ko gis ci boppu baat rekk, du fennen.	í		إي	إي	إي	أو	أو	أو

Bu maaska tåmbalee ab baat, dina tiim alif, te alif bi, du dégtu. Bindal alif bu jëkk, ba noppi, bindal ab maaska ci kawam walla ci suufam.

Bindal baat yii ci wolof :

أتنْ	_____
دو آنْ؟	_____
أوت ن	_____
موم إتم	_____
آذن	_____
أووم آم ن	_____
أرام	_____
أب، أب	_____

Bindal baat yii ci wolofal :

a m n a a
a y a a d a
à t t a a y a
E e !
i t a m
O o m n a.
ë p p n a
U u d e

Njàng 9

h	j	ڻ	x
ڏ	ڄ	ڦ	ڙ

bu wéet	bu mujj	bu ci biir	bu jëkk	araf
ج	ڇ	ڦ	ڻ	h
ڦ	ڻ	ڦ	ڻ	j
ڙ	ڙ	ڙ	ڙ	x
ڦ	ڦ	ڦ	ڦ	ŋ
ڻ	ڻ	ڻ	ڻ	' *

* Araf bii, du ñu ko bind ci wolofal. Yennen lakk, ñoo ko am.

Bindaat araf yooyu, fii :

Bindal baat yii ci wolof :

خِتْ

تَمْخَرْتْ

دُجْزْ

خَاتْ

جَامْ

وَيْغْ

خَيْخْ

جَيْخْ نَ

مَوْمَ دَعْ

بَاخْ نَ

جَائِي

رَعْ رَعْ رَعْ

قَفْ فَ

مُهْ مُجْ نَي

Bindal baat yii ci wolofal :

 j i i t

 x ó o t n a

 x a w a

 T ë j n a.

 t i j j i

 Y a x y a

 r a ñ b i

 t a a j

 b a a x n a

 x e w - x e w

 d o ñ ñ

 j a a r n a

 x o n j a m

 x o r o m

Njàng 10

Juróomi araf yu xawa nuroo (f, h, m, q)

f	h	q	s
ف	ه	ق	س

bu wéet	bu mujj	bu ci biir	bu jékk	araf
ف	ف	ف	ف	f
ه	ه	ه	ه	h
م	م	م	م	m
ق	ق	ق	ق	q

Yenn saa, dinga gis ش walla ح. Boo ko waxee, waxinam dina mel ni ت.

Ay baati misaal

فِيْنِ نَيْ	بَالْ مَأْقُ!	فَتْ نَا
فوف	مَأْيِ مَ	إِبْرَاهِيمَ
جَفْ نَدِ!	دَفْ سَبْ	مَامِ يِ
سُخْنَ سِ	مَانَامْ	سُوفْ بُتْقِ

Bindal baat yii ci wolof :

ابْرَهِيمَ _____

مَامِرْ يِ _____

فُتْ نَا _____

فُوفَ _____

شَشَوْ _____

مَامَاتْ _____

سَفَانْ _____

سَفَرَسْ _____

أَقْ _____

فِيْنْ نَيْنْ _____

جَفْ نَ _____

بُ بِيْنْ _____

بَنْقَاسْ _____

بَنْيَخْ _____

Bindal baat yii ci wolofal :

di i s o o

y a a f u s

f o o f a

s à q m a

f à t t e n a

f e e s n a

à q

x à m m e e

s à m m b i

s a f a r a

s a f a r s i

s à q a m i

f a f

m a a f e

Njàng 11

Ñeeñti araf yu njool (g, k, l)

g	k	l	l + aa
گ	ڪ	ڦ	ڦا

bu wéet	bu mujj	bu ci biir	bu jëkk	araf
ڪ	ڪ	ڪ	ڪ	g
ڪ	ڪ	ڪ	ڪ	k
ڦ	ڦ	ڦ	ڦ	l
ڦا	ڦا	ڦا	ڦا	l + aa

Araf bii ڪ, bu mujjee ci baat, man na am melo bii : ڪ

Ay baati misaal

ڪاڻ ڦ	ٻڳ	ڦڪل	ڳڦ ڪاڻ
ٺڻ ڦ	ڦوُل ڪ	ٻڪاڙ	ٻڙوم ٿڻ
ڦوم ڙ	ڦيل	ڦل ڦخ	ڦوي ڏف؟
ڦلف ڦا	ٻلا ٻوب	ڦلاڪ	ڦا

Bindal baat yii ci wolof :

كَارْ _____

بُرُومْ كُتْنْ _____

لَوْيِ دَفْ؟ _____

لَالْ _____

مَكْلُ _____

بَكَازْ _____

لَلْ لَخْ _____

مَلَاكْ _____

بَكْ _____

يُولْ كُكْ _____

يَلْ _____

بَلَّ بَوبْ _____

لَاكْ _____

لاتْ _____

Bindal baat yii ci wolofal :

l a a l k o

b o o g

g a a l g i

l a a b i i r

b à k k a a r

b a a l k o

l o o y x a a r

g ó o r g i

m à g g a t

b a x a l a l

m a l a a k a

m o o m l a a

Y à l l a a k

g o o g u l e

Njàng 12

Bu «m» ak «n» dul yenu maaska walla sukuun

Bu **m** di jiit **b** walla **p**, mbaa **n** di jiit **c d g j k** walla **q**, te dul mujj ci baat te dul yenu maaska, dul yenu sukuun itam, dul yenu dara.

Ay baati misaal

نَدْخُونْ ndax	مَنْدِعْ mandinj	أَنْدَلْ ànd
نَكَّا nga	نَنْكُلْ nangul	نَنْكَا nanga
مَبَارْ mbaar	جَمَبَارْ jambaar	تَمَبْ tomb

Bindal baat yii ci wolof :

مبواتي	_____
جنق	_____
تميل	_____
بنك	_____
ندخ	_____
سنٹ كر	_____
سنات	_____
نجبوت	_____

Bindal baat yii ci wolofal :

n g i r	_____
n j u u m a	_____
n d e y	_____
m b o o t u	_____
j à m b a a t	_____
r o m b a a t	_____
d a n g a	_____
g u m b a a l	_____

Njàng 13

Araf yu wara yenu *cadda*

Araf bu séex, du ñu ko maas ak lu dul *cadda*, te mu mana yenu maaska itam. Noonu itam, araf yii : **mb nc nd nj nk nq ak nt**, du ñu leen maas ak lu dul *cadda*. Naareelu araf, man na yenu maaska, wante **m-am** walla **n-am**, du mana yenu dara.

Ay baati misaal

نُبْ	nëbb	مُتْ	mucc	گُدْ	gudd
دِكْ	dégg	لِكْ	lekk	سِلْ	sell
بِنْ	benn	نِيَّبْ	ñépp	جَنْق	janq
دِمبْ	démb	دِنْتْ	denc	أَندْ	ànd
گَنجْ	gànj	تَنْكْ	tànk	يَنِنْتْ	yonent

Bindal baat yii ci wolof :

لِمْبْ	_____
گَنجْ	_____
سَنْكِبْ	_____
نِكْ نَفْ	_____
فَنْكْ	_____
فُوْمُ دِنْتْ	_____
مِيَنْتْ	_____

Bindal baat yii ci wolofal :

d o ñ ñ	_____
s à n g	_____
n d à n k	_____
m u j j	_____
b i n d	_____
d e n c	_____
g à n j	_____

Njàng 14

Arafî yeneen lakkî Senegaal ak seeni maaska

Araf yi

b	p	f	y'	c	d	t	f	ayn
ب	پ	ظ	ڦ	ڇ	ڏ	ڙ	ڻ	ع

Bindal araf yooyu, fii :

Maaska yi

ã	í	hamza
߱	߳	߸

Njàng 15

Arafî natt ak waññ (0 ba 9)

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
߰	߱	߲	߳	ߴ	ߵ	߶	߷	߸	߹

Ci wolofal, man nañoo binde natt ak waññ nii : 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9
 walla nii : ߰ ߱ ߲ ߳ ߴ ߵ ߶ ߷ ߸ ߹. Noo yem. Dinañu bind 1234 nii : ߲߳ߴߵ

Du ñu ko bind nii : ߴ߲߳߱.

Bindal fii fan, weer ak atum tey jii : fan ____ weer ____ at ____

Bindal lim yii ci wolof :

Bindal lim yii ci wolofal :

٣٦٠٤ _____

8642

٨٧٠٠٠ _____

2007

٥٣٩٢ _____

9753

٩١٢٣ _____

4150

Njàng 16 Arafi araab

خ	ح	ج	ث	ت	ب	ا
kha	haa	jiim	thaa	taa	baa	alif
ص	ش	س	ز	ر	ذ	د
saad	shiin	siin	zaay	raa	thaal	daal
ق	ف	غ	ع	ظ	ط	ض
qaaf	faa	ghayn	ayn	thaa	taa	daad
ي	و	ه	ن	م	ل	ك
yaa	waaw	ha	nuun	miim	laam	kaaf

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
•	፤	߻	߻	ߴ	ߵ	߶	߷	߸	߹

.	,	;	:	?	!
• ߸	ߺ	߻	߻	߹	߷
-	-	#	*	()
-	—	—	*	()
“	”	‘	’	{	}
«	»	‘	’	﴿	﴾

Njàng 17

Araf yi gëna jafe ràññale

Araf yi gëna jafe ràññale, ñooy :

c/t (ت/ت), g/k (ݣ/ݣ), x/ŋ (خ/ڦ), n/ñ (ن/ڻ), b/p (ٻ/ٻ),
 a/à (ܾ/ܾ), °/ë (ܽ/ܽ), e/é (ܲ/ܲ), o/ó (ܼ/ܼ), ó/u (ܼ/ܼ).

Njàng 18

Araf ak maaskay wolofal yépp

Wolofal	Wolof	Wolofal	Wolof
ببب ب	b	نینن ن	ñ
تتت ت	c	ققق ق	ŋ
ددد د	d	پپپ پ	p
فف ف	f	ققق ق	q
گگگ گ	g	ررر ر	r
ھھھ ھ	h	سسس س	s
حح ح	h	تتت ت	t
جج ج	j	ووو و	w
ککک ک	k	خخخ خ	x
للل ل	l	ييي ي	y
لَلَلَلَلَلَلَ	l+alif	ُ، َ، ِ، ْ، َـ	Aa, aa, a
مم م	m	ُـ، َـ	À-, à
مب مب مب مب	mb	ُـ، ُـ، ُـ، ُـ	Ë-, ë, ëë
مې مې مې مې	mp	ـ، ـ، ـ، ـ	E-, e, ee
ننن ن	n	ـ، ـ، ـ	É-, é, éé
ندندندند	nd	ـ، ـ، ـ	I-, i, ii
نگنگنگنگ	ng	ـ، ـ، ـ	O-, o, oo
نجنجنجنج	nj	ـ، ـ، ـ	Ó-, ó, óó
نقنقنقنق	nq	ـ، ـ، ـ	U-, u, uu

*Doo gise alif ak madda (ī) fu dul boppu baat.

Araf ak maaskay wolofal yépp

*Doo gise alif ak madda (ī) fu dul boppu baat.